

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносить: в Австрії:

на цілий рік 24 К
на шість років 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 долларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
лярів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 долларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотників.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний деньник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових польовіч М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім
неділь і руских свят о 5 год
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцеві
в Агенції Соколовського ул. Я
гайлонська.

Рукописи звертає ся лиш в
попередню засторогу.

Рекламаці лише нею печатані
вільні від податку. — Оповістки
звичайні приймають ся по ціні
30 с. від строчки, а в „Надсо-
нім“ 40 сот. Подяки і правди
дonesеня по 30 сот. від строчки

Республіканський державний ідеал.

(X) Ідеалом червоного переворотного
сторонництва є республіка з т. зв. „народним
правительством“. „Ми змагаємо на політичній
полі до республіки“, заповідав німецький про-
відник соціалістів Бебел в 1881 р. в ні-
мецькій парламенті. Борба проти монархічної
системи належить отже до головних засад
соціал-демократичних проводирів.

В монархічно правлених державах, як
Австрія, в послідовности сеї тактики підко-
пує ся власну вітчизну, представ-
ляє ся її яко огнище всякого розладу і на-
жди, а тимчасом прославляє ся затуманюва-
ним верствам суспільним республіканську на-
родну державу яко рай на землі, до
котрого їх виводять соціалістичні про-
водирі-спасителі.

Пригляньмо ся отже для проби обставинам
в таких „вільних“ республіках. Ось н. пр.
така на сором всім світові „республіка“
португальська, за котрою соціалісти
так зітхають. Ні в однім краю не топчуть так
ногами людських прав (в імені „республікан-
ської свободи“) як в Португалії, котрих вер-
ховладники є справедливими типами до аль-
бома алочинців світової історії. Сей португальський „державний ідеал“ є най-
красним передсмаком „червоної держа-
ви кримінальної“, в котрій кожний поодинокий
чоловік був би так понижений до зви-
чайної шруби, до невзначного колісця в дер-
жавнім організмі, так що навіть російське
царство в его теперішнім виді представля-
лоб ся ще супроти того яко святина
свободи. Чи ж можна бажати собі такого
ущасливлення народів?

Подібний є добіток „ідеальної“ республі-
канської форми державної у Франції. Зі-
супроти від голови до ніг, страшне
господарство протенційне в осереднім пра-
вительстві, на провінціях і по громадах.

І. Н. Потепенко.

Маленька гра.

(Дальше.)

Після обіду Петро Алексієвич зараз та-
ки виїхав задля газдівства. У него в той
час збирали шпешницю і він мусів сам бачити,
що весілля зробити за день. Надія Алексан-
дрівна пішла до своїх комнат, а Прасов,
оставши ні при чім, почав ходити по подвір'ю
взад і вперед, що хвилі розганяючи курий і
качок, що в криком і шумом кидали ся на
бік знід его ніг. Коли ему се навкучило, він
збирав ся направити свої кроки в напрямі до
своїх комнат, та в сій хвилі явила ся Надія
Александрівна і він задержав ся. Она була в
тій самій світлій одежі, але на неї ще на-
кинула легку, сіру нагортку, яка їй була дуже
до лиця; соломяний капелюх з широкими
крисами і парасолька в правій руці доповня-
ли костюм.

— Я готова показати вам сад! — сказа-
ла она, щиро сьміючися.

— І сповнити в такий спосіб святі о-
бовязки газдині?! — в свою чергу зі сьміхом
спитав Прасов.

— Коли би всі обовязки були так легкі,
як сей, я не мала би нічого против того!...
А впрочім, киньмо ті недосказані слова; ми
з вами, властиво кажучи, майже незнакомі.
Я знаю тільки, що ви — Никола Сергєєвич
Прасов, шкільний товариш мого мужа, а сего

Синдикальний орган напаятував раз сих
„справдених республіканців“ яко „карьері-
стів, запродавців, підкупників, що живуть
з республіки, як хроба в сирі, котрий они за-
гноїли“. Leipziger Volkszeitung (соціалістич-
на) в І. ч. 1913 р. освятала з підмогою свого
париского дописця се республіканське
багно. Передовеїм глузує она з назви „ре-
спубліканський кандидат“ з нагоди нового ви-
бору президента республіки. Се слово втра-
тило вже змісл, стало „пустим і без змісту“
А дальше пише:

„Парламентарні представники горожан-
ства уявляють собі добре, що „приємно-
сти політичного заводу ніг-
де не є так обезпечені, як у
сій державній формі, котра не розриває при-
людних властей від великих грошевих сил. Се
отже простий обман, наколи виклинає ся
яко ворогів республіки всіх тих, котрі в цер-
ковній політиці признають ся до консерватив-
них поглядів, або не можуть одушевляти ся
борбою вільнодумних радикалів проти „попів“,
хоч сї протівники республіки, як н. пр. ста-
рий Рібо на інших полях політики, н. пр. в
суспільній реформі далеко випе-
редив спасителів радикального сторон-
ництва.

Також назва „радикальний республіка-
нець“ втратила нині значіне, каже даль-
ше „Leipz. Volks Ztg.“. Отже республіка і
ще раз республіка! Які отже пусті оклики
наших фантастів за республіканським устроєм,
в котрім нема безсторонного і о добро ціло-
сти дбалого верховника, в котрім в політиці
викликає ся шкідлива для краю на зверх не-
стала політика, де зисупроти точить цілий ор-
ганізм. Нема отже нічого нерозумнішого, як
торочити широким верствам народним про
рай на землі, наколи монархію заступити ре-
спубліка.

Сталість політики і історично
ввроблена ідея авторитету без ко-
трого не може обійти ся ніяка справедлива

держава, находити найліпшу поруку в ді-
личній монархії. Коли республіка
все привелена дбати про самозбереженє,
монархія не має такої журби і може ужити
своїх сил на інші державні задачі. В досто-
їнстві своїм і посіданю від нікого не зави-
симий, стоїть монарх незалежний від всяких
народних верств і може тому зовсім вільно
про добро цілости дбати, сгояти по-
над верствами суспільними, і вирівнувати су-
перечности. Супроти революційного оклику з
1848. року „вільність, рівність і братерство“
виставив німецький провідник католиків клич:
„Розум, уміреність і лад“. І нині сей клич є
одинокий, який може служити народам і по-
сунути їх вперед та забезпечити їм спра-
ведливий гаразд. Розум, уміреність і лад є од-
нак лише можливі, як поучує досвід, наколи
житє народу є кріпко основане на справед-
ливій релігійности, наколи сили релігії у одних
будуть гамувати самолюбні змаганя до ве-
рховлади, а другим дадуть сили без-
користо трудити ся для добра
народа.

Теперішня пора а Русини.

(Конець).

„Більше як три мільони Русинів живє в
Австрії. Своїм числом займають они межі
народами Австро-Угорщини з ряду четверте
місце, зараз по Німцях, Чехах, Мадярах, а
третє місце межі народами в Австрії, зараз
по Німцях і Чехах. Як бачимо, числове ста-
новище Русинів в Австро-Угорщині далеко не
послідне, бо єсть ще всім народів в Австрії
менших від Русинів, вже не згадуючи о зов-
сім маленьких народах. А чи ж відповідає по-
літичне становище Русинів тій числовій силі
русского народа в нашій державі? Деж відпо-
відне число руских заступників в державній
радї (тепер оно збільшило ся що до скілько

сти, але не що до якости. Ред. Русл.) в
галицькій, буковинській (тут також що до
скількості збільшило ся Ред. Русл.) і у-
горським сойма? (в тім нема ані одного!). Якою
силою подають свій голос в спільних нара-
дах — чи в тім так званім концерті народів
Австрії? (в де. галицях мають галицькі і буко-
винські Русини разом 2 голоси!). Чи тепер
коли в Відні думають полагодити спори на-
родів і перераховують їх жаданя і права, Ру-
сини на правду виступають зараз за Чехами?
Де то єсть той край заселений Русинами, о
котрім могли би ми сказати: о тут ми дома,
тут маємо наші права народні, наші школи,
наші уряди, наше житє так, як Німці, Мадя-
ри, Поляки і ин. на своїй землі? От на такі
питаня Русинам навіть соромно відповісти.
Тут, як то кажуть, хоч сядь тай плач! І ми
плачемо над долею, але не шукаємо нашої
долі.

„Для чогож то така сумна наша доля?
Чому наша тримільйонна сила в Австрії така
слаба? Для чого ми лишили ся так далеко
поза другими народами навіть меншими від
нас? Політичний розділ Австро-Угорщини на
дві половини, Австрію і Угорщину, а відтак
розділ австрійських країв коронних — ділять
Русинів аж на три часті: на галицьких, буко-
винських і угорських Русинів. Через те число-
ва сила Русинів значно ослабляє ся. Русини
в Угорщині займають по числу аж осьме мі-
сце межі народами Угорської корони, по Ма-
дьярах, Румунах, Хорватах, Сербях, Словаках,
Німцях і Жидях; в Галичині ледви рівнова-
жать ся числом з Поляками, а тільки на Бу-
ковині творять більшість населеня. Не треба
однакож багато говорити, ні тої рівноваги в
Галичині, ні тої переваги Русинів на Букови-
ні не на ділі в політичній житю. „Від Києва
до Кракова — всюди біда однакова!“ каже
приповідка. І так не чуємо ми ні тої перева-
ги, ні рівноваги нашої і взагалі не знаємо
нашої ваги серед других народів, бо не ма-
ємо живої свідомости нашої народної сили і

хиба за мало до того, щоби освоїти ся з чо-
ловіком... Ходім!..

Прасов почав легко і вільно говорити
про себе. Він заявив, що вже десять літ слу-
жить в однім акційнім товаристві в Москві,
що вважає себе вповні вільним чоловіком,
тому, що не жонатий, що не влюблений і за-
безпечений; оповів дещо про свою рідню —
матір і сестру, з якими разом живе. Він об-
межив ся тільки на виїшню сторону справи,
не вважаючи умисним на перший раз входи-
ти в подробиці.

— Я думаю, закінчив він, — що для
першого ознайомленя з мовою личностю се-
го досить.

— Нехай буде, що досить! — згодила
ся Надія Александрівна. — А скажіть, ви пре-
цінь давно знаєте мужа і, здає ся, були з
ним великими приятелями, — чи він все
був таким?

— Яким?

— А ось таким, яким ви его бачили
вчора і нині.

Никола Сергєєвич не рішив ся зразу від-
повісти на се питанє. Відповіти на него, зна-
чило би прецінь, висказати отверто свою гад-
ку про теперішнього Обридлова.

— Ви, будьте ласкаві, не вжайте ся і
говорить отверто, помогла ему Надія Але-
ксандрівна. — Я дуже шаную мого мужа,
але не хочу скривати перед вами, що він в
останніх роках не такий, яким я его хотіла
бачити. Я знала его иншим...
І я також! сказав Прасов. — Я знав его

чоловіком, що одушевляв ся предметами ціл-
ком иншого рода і се о много більше було
ему до лядя.

— Чи веправда? Він одушевляв ся пое-
зиею, наукою а навіть музикою і співом.
Він був очарований моїм співом.

— А, ви співаєте?

— Співала. Я люблю співати, коли мене
слухають.

— Се артистична черта!

— Може бути. І мій муж любив слуха-
ти мого співу, а опісля почав вважати его
скучним, а плеканє свиний интересним.

— О, що ви говорите?

— Правду... Однак, чому я вам не пока-
зую саду? Глядіть.

В тім часі вийшли они до глубини саду.
Колись розкішний і гарно плеканий сад тепер
був запущений, але Прасов находив, що се
вийшло ему на ліпше: ширше розросли ся
галузи дерев, тому що їх не зрізували, вис-
шою і густішою була трава, бо її не скошу-
ванс. З лівого боку, крізь гущавину галузій,
блестів сталевий підклад вузької річки, яка
вливала ся у ставок. Вечірне сонце освятлю-
вало рожевим світлом верхи топіл і старих
верб, якими був обсаджений берег ріки. Во-
рони кракали нестерпно, усаджуючи ся в
своїх гніздах і перелітаючи з дерева на де-
рево. Они тільки що вернули з поля, де до
бували корму і вимолочували своїми довгими
клювами зерна зі свіжоскошених колосів. Їх
чорними гніздами були тополі буквально у-
сіні.

Они дійшли до куреня, в яким жив сто-
рож. То була невелика шоба, построена у
виді піраміди з самого шувару. Мешкав в ній
старий, цілком сивий, на пів зігнений старець.
На Україні всюди в садах можна найти таких
старців, без уваги на те, що они вже й так
не можуть нічого допилювати, ні якось там
вже після звичаю поручають сади.

Старець придержав кудлату собаку, яка
здержана ворчіла і щірила зубами, а знявши
баранкову шапку, вилью поклонив ся панам.
— А що, Онісеїме, дуже голосно сказа-
ла ему Надія Александрівна, бо він був глу-
хий, — чи твій орішник ще стоїть на місці?
— Стоїть, паннунцю, стоїть! Що ему
більше робити? — неврівно промовив ста-
рець.

— І лавочка ціла?

— Цілісьєнка, паннунцю, цілісьєнка-я!

— Підемо, сядемо. Там чудове місце.

Звернула ся она до Прасова.
Они взяли на ліво і дуже скоро прий-
шли до широго розрослого орішника, під я-
ким стояла проста, ясенева лавочка. В десяти
кроках тихо протекла річенька.

— Сядьмо і потолкуймо! Хоть я вас і
дуже мало знаю, а сказати хочу багато, про-
мовила Надія Александрівна. — На се дає
мені право ваша дружба з моїм мужем.

Прасов поклонив ся і подумав:
„Бою ся, щоби се не виявило ся для
мене безвечним.“

(Дальше буде.)

не стараємося ширити народне почуте меж масами нашого народу. (Дещо робить ся, але не обдумане добре, не всюдю, де треба і не так ревно, як би сего вимагали навзагоди з сусідами Ред. Русл.)

„А прецінь сьвідомість народу а то перше услів життя народа. Та народ на сьвідомість виробила би у нас духову спільність народу, а тим скріпила би нашу силу. Хоч в державі поділені на три часті, ми могли би духово, а навіть в деяких відносинах політично і економічно разом жити і працювати. Прецінь не зборонено галицким, буковинським і угорським Русинам разом працювати над розвитком своєї словесности, над просвітою народа, над поправою добробуту, над домашнім вихованем руских родин ітп. (ось на жаль і тепер ще на Буковині залунав оклик: Los von Galizien! Ред. Русл.) Заступники Галичини і Буковини сходять ся разом в Раді державній, а Австрія й Угорщина, отже й австрійські і угорські Русини всеж таки частями тої самої держави. Чи ж не могли би ми себе взаємно підпомагати нашими словесними творами, часописями, народними радами, плодами наших народних інституцій ділити ся і до спільної духової праці лучити ся? А щож ми доси робили? Красна то річ знакомити наш нарід з другими братами-Славянами, але не годить ся забувати ся на знакомство з самим собою, щоби вже раз пізнали себе і нашу силу а іменно в Австро-Угорщині, де дождає нас нагла праця для нашого життя, де ми можемо своїми силами працювати. Добре то знати, що єсть великий нарід словянський, кожний має свою державу, що на полудні словянські народи вибивають ся з під Турка, алеж чи не соромно, що ми нічого не знаємо, як пропадають Русини на Угорщині, що межі найближшими рідними братами в Галичині, Буковині і Угорщині нема найменшої звязи народної, що ми доперва з книжок, і то по часті чужих, довідуємо ся, що на Угорщині проживає більше як пів мільона Русинів без видимого знаку життя? Коли ми так готові братати ся з великими і далекими народами, то покажім перше, що ми уміємо братати ся з нами самими, з нашими найближшими, бородними братами, з котрими нам можна і треба лучити ся і з ними разом кріпити ся і працювати.

„Часто глядаємо високо і далеко, але не дивимо ся на нас і наоколо нас. Зейзничі побудовані межі галицкою, буковинською і угорською Русю перевозять рускі скіри і до статки, але не руске житє. Духова звязь Галичан з Буковиною дуже слабенька і недавно ще на диво було чути якийсь антагонізм межі Галичанами а Буковинцями в Чернівцях (тепер по 30 роках він знов розятрив ся! Ред. Русл.). Угорська Русь для нас якби не була і ми не більше знаємо о тамошних Русинах чим о Афганах. Чи ж то не сором для нас?

„Погляньмо в нашу історію, а найдемо там велику науку для себе. Зруйнували Татари нашу Русь над Дніпром, але з Галичини виринуло нове житє наше і галицький король Данило пригорнув цілу Русь в одну державу; пригнетено відтак Русь галицку, але з придністрянської Руси підняло ся нове житє народа, засягло своїми шумними хвилями і нашу Галичину, оживило нас і так раз враз Русини Русинам подавали помічну руку і піддержували житє руского народа. Такою самою дорогою треба йти дальше. Тільки разів повторяємо: „Русине! пізнай себе, буде з тебе!“ — тож годило би ся вже раз приступити до того самопізнання. Сьвідомість нашої численности в Австрії, сьвідомість спільности нашої долі народної, наших інтересів і змагань — напевно оживить наш нарід, коли тільки обійме цілу масу народну. Та сьвідомість вирве нас з оспалости і дасть нам відвагу і енергію до діла. Не мала то сила, коли три мільони сердець ожие тим самим чувством спільної долі і волі, але й не мала праця, щоби розбудити і оживити се чувство.

„Ту велику задачу мають сповнити наші товариства для просвіти народа, наші народні інституції і — перше всіх — сама руска інтелігенція. Звязь духова найперше і найлегше настає межі інтелігенцією. Коли в 1878. році відзиви галицьких Русинів не проминули без відгомону на буковинській і угорській Русі, то нині при більше розвиненім житю і при улєкшеній комунікації взаємність

австрійських Русинів стає ся о багато лекшою.“

Так писав пок. Володимир Барвінський 33 роки тому і читаючи все те, можемо впевнити ся, який він мав ясний і широкий погляд на нашу народну справу вже тоді як виразно витичувати шляхи, котрими би нам треба простувати до цілі і як мало з того, що покійник вказав, доси виконано, як мало поправлено сих хиб, на які він вказував і до їх поправи накликував. А таких поучних передовиць і розвідок за короткий час написав чимало і була би велика користь, коли би наша суспільність могла собі все те забути пригадати і після того поступати.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і привіднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Війна на Балкані.

„N. Fr. Presse“ одержала вість із Софії, що в понеділок о 8:30 вечером одержали болгарський міністер предсідник і міністер війни телеграми, що зачало ся бомбардоване Адриянополя. Вожд болгарського війська під Адриянолем полшив чужодержавним консулом речинець до оставлення міста. Богато турецьких жовнірів з адриянопільської залози мало перебічи до болгарського табору.

Острілюване Адриянополя почало ся о 8. год. вечером і тривало з перервами досить довго. Вчора рано бомбардоване зачало ся наново. Як кажуть, деякі дільниці міста мають стояти в огні.

Консулі в Адриянополі зажадали утворення неутральной области для заграничних горужан, а на случай відмови домагають ся дозволу на виїзд чужинців з міста до Царгорода. Се домаганє передали амбасадори Порті. Великий везир Магмуд Шефкет паша прийняв сю просьбу вельми прихильно, але замітив, що успішна полатода сеї справи залежати буде від згоди Болгар.

Бюро кореспонденційне доносить під датою 4. лютия о год. 4. по полудні: Болгари вчора о год. 7:30 вечером почали острілювати Адриянопіль від східної і полудневої сторони. Огонь удержувала артилерія і піхота. Турки хоробро відповідали на огонь. В місті паує сувокій. **Ворожі кроки розпочато і на півострові Галіполі.** де болгарська кіннота напала на передні турецькі сторожі. Ходить поголоска, що вчора по полудні мали розпочати ся ворожі кроки на лінії Чаталджі.

Як з Царгорода доносять Адриянопіль має ще поживи на шість місяців, лише нема нафта і соли. Жовніри і населене мають досить кінського мяса. В Царгороді паує спокійний настрій, та й не тратьте надії, що великодержави вмішають ся. Про борбу на лінії Чаталджі не вірять, бо через довготривалу непогоду терен не дозволить на воєнне діланє.

„Loc. Anzeiger“ звідчає, що також на півострові Галіполі зачнуть ся воєнні ділання (вже зачали ся — прим. Ред.), а се в тій цілі, щоби Греки могли висадити на сушу більшу скількість війська, а подруге, що облога Адриянополя поробить значні поступи так, що головна коменда болгарської армії буде могла до найменше 3 полки посувати до Галіполі. Плянм ген. Савова є ослабити турецьку лінію на Чаталджі.

Одна з віденських часописий приносить віта Катаро вість, що на воєнній чорногорско-сербській области наступила така злива, що в найближшій часі не може бути навіть думки про воєнне діланє. Крім того через непогоду появили ся різні пошестні недуги, між иншим тиф і червінка.

В дорозі на Амстердам прийшла до Парижа вістка, доси непотверджена, що Серби і Чорногорці здобули (?) Скутари.

Від двох днів висилають з Білгороду піхоту, кавалерію і артилерію на поле бою для підпомаги болгарській армії.

Великий везир Магмуд Шевкет паша відходить нині до головної квартири в Гаденкей. До год. 7. вечером не було ще в Царгороді урядових вісток про зачатє ворожих кроків на півострові Галіполі і на лінії Чаталджі.

На грецько турецьким фронті.

Парискі вечірні дзєвники пишуть, що вожд грецького війська біля Яніни візав гарнізон до капітуляції. Турецький комендант заявив, що найперше порадить ся правительству в Царгороді. Здає ся, що колибаюче становище Туреччини треба приписати тій обставині, що Альбанці, які доси бороли ся по турецькій стороні, тепер починають покидати турецькі ряди.

Відносини між союзниками.

Урядові сербські часописи заперечують заграничні вісти, немов би побит Сталійковича в Білгороді мав на цілі усунєне непорозуміння що до устанєня будучої сербско-болгарської границі. Поінформовані круги твердять, що се неправда, немов би між Болгарією і Сербією було якесь непорозумінє.

По льондонських конференціях.

Сі відпоручники на мирову конференцію, які оставали ще в Льондоні, були вчора на прийняті в палаті букінгамській. Вже й турецькі відпоручники дістали наказ повернути до Царгорода.

Грецький відпоручник Веніделос переїздив вчора через Відень і відвідав міністра гр. Берхтольда і предсідника міністрів гр. Штірґка.

Чи нові переговори?

Довисець „N. Fr. Presse“ доносить з Царгорода, що рада турецьких міністрів, яка тягла ся оноді до пізної ночі, згодила ся в засаді прийняти предлогу зборів амбасадорів в Льондоні, щоби відступити Адриянопіль. Туреччина поставить лише условини, щоби наставлено в Адриянополі представника султана для береження релігійних інтересів могометан. Перед тим однак бажає Туреччина виждати, який вислід дасть теперішня війна.

Ко еспонденційне Бюро доносить під датою 4. лютия о 4. год. по полудні: Кружляє нестверджена доси чутка, що небавом прибудуть до Царгорода болгарські відпоручники, щоби розпочати переговори в справі Адриянополя.

В кругах дипломатів настало пересьвідченє, що Адриянопіль протягом тяжня впаде і що мирові переговори знова зачнуть ся. Загально думають, що Туреччина радо згодить ся на уступки і мир скоро прийде до усюху.

В париских політичних кругах думають, що мимо привернення воєнних кроків вівурядові переговори між Туреччиною а балканськими державами будуть вести ся й дальше в Льондоні.

Румунсько-болгарська задирика

Після інформації „Die Zeit“ в цілій Румунії настало величезне напруженє. Почавши від угорської границі стережені є всі мости, при більших мостах задержують навіть поїзди і контролюють, чи нема в поїзді д намітних бомб, щоби запобігти всяким замахам. В Букарешті говорять загально про близьку війну з Болгарією.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В четвер: руско кат.: Ксенії прп.; римо-кат.: Дороти. — В п'ятницю: руско-кат.: Григорія; римо-кат.: Ромуальда.

— С. Кор. Вис. о. Макс Саский, сердечний приятель Русинів, прибув нині до Львова, витаний настоятельством духовної семінарії і замешкан в духовній семінарії, щоби викладати питомцям про грецький обряд.

— Письмо нашого цїсаря до царя. Виїзд кн. Гогенльогого з відручним письмом цїсаря Франц Йосифа до царя є дальше предметом роздумувань в прилюдній опінії. В оцінюваню сеї справи всі годять ся в тім, що має він дуже велике значіє. Що до змісту сего письма панує непевність і розбіжність. Однак безсумнівно головною ціллю сего письма є осягненє певного зближеня між Австрією і Росією і вирівнанє естувючих ріжниць.

Звісно, що від часу овладі Босні і Герцоговини з 1908. р. між Австрією і Росією панує велике напруженє, яке й доси зовсім не поменшало. Також відносини Росії до Ні-

меччини значно погіршили ся. Однак Німеччина порозуміла ся з Росією на зїзді в Почдамі, коли тимчасом напруженє між Віднем і Петербургом тривало дальше, а навіть побільшило ся, що виявило ся при нагоді подорожі Сазонова по Європі. Сазонов відвідав всі столиці крім Відня. В осени перевела Росія нечаяно пробну мобілізацію і витавила на галицькій границі численну армію без виразної причини. Розуміє ся, що се спричинило відповідь зі сторони Австрії, що однак є получене з великими коштами і витворило неможливо грізний настрій між обома сусідами. Часть російської печати безнастанно тривила до війни з Австрією. Також тон сербської печати, яка все покликєє ся на поміч Росії на случай війни з Австрією, спричинив ся чимало до збільшеня дразливости в Австрії, а не менше повинь шпигунів, що заляла Галичину. Нечайно видало ся, що Росія цофнула ся. Сербія почала виявляти більшу уступчивість супроти Австрії, а міністер заграничних справ дав успокоючу заяву.

Сі відносини є получені з величезними господарськими шкодами для Австрії і не можуть тревати без кінца. Сих відосин не можна назвати нормальними, як се свого часу сказанє було в урядовім комунікаті. Отже Австрія домагає ся вясненя сих відосин у всякім напрямі і можлива здогадувати ся, що се є цілюю надзвичайної місій кн. Гогенльогого, висланого до Петербурга.

Між комбінаціями, які вість про поїздку кн. Гогенльогого викликала, замічує онодішний „N. W. Tagblatt“, що справа управильненя границь Альбанії і справа нагромадженя війська на австрійській границі є головним змістом цїсарского письма. Вчорашній „N. W. Tagblatt“ заперечує в дивний спосіб свою інформацію.

В противенстві до инших часописий, звичайно знаменито поінформована „Reichspost“ не бачить в письмі цїсаря нічого успішного, радше находить в нїм потвердженє, що положенє є дуже поважне, коли цїсар лично рішив ся звернути увагу царя на грозячу небезпеку.

Російський цар прийняв вчора кн. Гогенльогого на послуханю. Потім відбув кн. Гогенльогого конференцію з Сазоновом, Коконцевом і австрійським амбасадором гр. Турном. Вчора вечером у австро-угорського амбасадора відбув ся обід в честь кн. Гогенльогого, на яким явив ся Сазонов з жінкою і члени австро-угорської амбасади. Відповідь царя на цїсарське письмо буде готова мабуть в суботу.

„Die Zeit“ пише, що цїсарське письмо має не цілі вирівнанє тих ріжниць, які повстали між Росією і Австрією в часі останньої балканської війни. З другої сторони ходить о витворенє положеня, яке дозволило би на відкликанє мобілізаційних розпорядків над австрійською границею найпізнійше до 10 с. м. В тім напрямі пороблено вже перші кроки.

„Новое Время“ оцінює личне вмішанє цїсаря Австрії як бажану мирову провук. Цїсарський лист має розвязати сей клубок, який звили дипломати. „Маємо надію — пише — що лист містить предлоги, які звільнять Європу від тревоги вичікування подій найближших днів і зденерования. Сїдоглавий монарх не бажає собі, щоби вечір его днів був затемнений кривавими подіями“.

В Росії від хвилі вислана цїсарского листа запанував новий курс. Панславістам і иншим „Славянам“ не дозволяють на збори і протиавстрійські демонстрації. Всеславяни притихли і мовчать.

Побачимо, що принесуть найближші дні. — Рентові оселі. Оноді відбуло ся в соймовім будинку під проводом краевого маршалка, гр. А. Голуховского, засіданє крайвої комісії рентових оселі. По вступі, в яким була також згадка про покійного члена комісії, д-ра Д. Савчака, приступила комісія до розправ над поданнями о признає рентових позичок. Ухвалено признає ось які рентові позички в повітах: Бібрка позички в сумі 39.000 К, Чортків 2 поз. 12.600 К, Добромил 1 поз. 5.200 К, Городок Ягял 1 поз. 5.400 К, Городенка 3 поз. 17.800 К, Камінка струм. 1 поз. 1.400 К, Косів 1 поз. 7.000 К, Львів 1 поз. 10.000 К, Мостиска 3 поз. 23.350 К, Підгайці 1 поз. 9.000 К, Перемишляни 2 поз. 3.500 К, Радехів 2 поз. 26.000 К, Рогатин 2 поз. 27.200

там: Найлучший в класі. Певно здасть матуру! Ох коби мені его скорше побачити. Він мені один як око і за жінку і за рідну стріху! То мій гаразд, то грагар мого роду, то мое щасте і надія! — При тім уснув. В сні вить він: Аж ож відчиняють якісь чорні ворота. Син йде з весільними гостями і по-другою до храму. Прокинув ся, а коли вдруге засипля за океаном, тоді в ріднім краю підняло ся уже високо зимове сонце.

Була 10. година. Люди були в місті при своїх занятях. Господині прятали по станціях свої кімнати, бо школярі були в школі.

З низенької лінянки обложеної загатою виходила змарвіла, похилена стать около 20-літнього молодця. Був він вбранний в студентський, старенький але опрятний одяг. Господня чи не 70-літня бабуся вийшла за ним кажучи: „Може не йди! зимно! Ти такий хорий“. „Не гнівайте ся, бабуся, відказав він. — Вибух крови не повторив ся уже. Чуюсь здоровшим. Піду до антики. Маю ще 50 сотників. Може стане! Як ні — то попрошу о половину... Снів ся мені батько. Прийде лист а може і який гріш, то і Вам віддам“. — Не журись, відповіла она, не загинемо аби не було більших морозів, бо опалу обмаль“.

Він пішов як тій блідій. Крок хвилював его тілом. В голові шуміло. Здавало ся ему, що летить в безвісті а нога ступає по філах якогось м'якого піску. Се білий світ разив его погидві, милі очі. Підняв ковчир, кашельнув, прятис его під швию та хопив ся опісля рукою за груди. Нічого. Але коли ступав по сходах перед дверма антики, щось ему в грудях заклекотіло. — Так як тоді — подумав. Піду скорше, зажию лік або лучше вперед напюсю соленої води, як радив добрий професор, що вчера відвідував... От це і стало на кореспондентку до мого тата. Не пише! — Звичайно довго йде письмо за моря.

Саме тоді подув вітер сильніше снігом. Віє вітер, пригадав собі Василь — запрету не має. Йдуть і мені мисли, в день і в ночі спокою не дають. От незадовго Різдво а мені як Шевченкови на заслано. На селі будуть дзвона бити а в тій моїй далекій хаті не почую як і вовк завив.

Чую, що не могу йти. Добра мати в гробі а татуню в якімсь „шибі“ за морем. Товариші не відвідають, бо порозізять ся. Поїхав би я хіба до дядька, та вступив би на цвинтар мамі заколюдувати.

Так приплентав ся він до мешканця. Хотів писати до батька. Не зміг уже. Вскорі спішила бабуся, що сил еї стало по лікаря. Бідакови повторив ся знова вибух крови. На другий день відвезли его товариші до больниці. Лікарі оглянули нового пацієнта а оден з них промовив: „Забідований, вичерпаний зі сил, тому наслідка сеї недуги будуть важкі“.

В грудь молодого чоловіка віла ся гадина, що днем і ночью розростала ся в грудях та тиснула за горло. А корабель віз батькове письмо з тою самою скоростию. Передав его вкінці довгому рядови возів, що омиваючи гори і скелі несли до рідного краю Василеві.

В пору, коли лист переїздив границі Галичини, тоді знеміг він в шпиталі тілом та попросив о священника. Не вскорі наспів він зі святами. Мусів закінчити богослуженя, яке церков в святий Різдвяний вечір велить правити.

Ніхто другий его не відвідав. Всі порозіздили ся. По відході священника стало ему легше, цілком легенько на душі. Через кілька годин показала в ванькирі его мати та прилагоджувала кутю. Ось і батько кличе его в сад! Бере сокиру грозить деревині, що зітне, як не буде родити сего року. Старі желяють собі при столі потіхи з дітьми. Він колядує. Мати цілує нестїя. В тім кашель переміг тіло і гадки неясні. Чи не кінець? Ні живої душі... Хто передасть до тата... Ти ту? Бог предвільний...

Півно вечером прийіс доглядач хорому молоко. Засвітїв. Приступивши до ліжка недужого застав уже мерця. „Не мав коли та нині — пробормотав. Не дає нам відпочинку. Сказавши се, поволік ся за Гриньком і за марами“.

По всім усядам нашої України загомоніла наша коляда. Батьки і матери засіли до

вечері. В дядьковій хаті згадали і про Василя та порішили завтра поїхати до него. А він? — Він лежав спротою сам оден в каплиці на кінці шпитального будинку.

Величню тапину перервав лише гризун, що перегризши підлогу виставив голову а відтак наче наляканий назад сховав ся.

Коли підчас похорону відчинили каплицю, то усім жаль зробило ся за таким погідним, молодим лацем. Чоло було найгарнійше. Якась праведна душа, чи не бабуся, вложила на него міртовий вінець. А очі? Они отворені — шепнув хтось. Не було кому за-кнути так і застїгли. Се знак, що ще хтось умре — докинула жінка з другої сторони. Праведний і чесний та вірцевий ученик був він, прошептав професор, дай Боже тобі засісти побіч св. Володимира, Василя, котрого заслуги ти при послїдних твоїх відповідях так гарно звеличив.

Дай тобі, Боже, в небі Україну, подумав его товариш кладучи вінець юному другові.

Коли відчитано євангелє і похід мав рушити з місця, тоді зайшов дорогу професорам покійного листовий. Він передав батькове письмо до сина. Рішили відчинити. І впали їм в душу перші слова зложеного листу: „Посилаю пять долларів на хату а дальше: „здаш матуру, я зароблю гроша — побачимо ся“. Спустили ся слези по лицю. „Таку долю — нашої української дитини, докинув оден з них, нехай громи... Дійсно за 14 К 3 місяці... Батько не подав своєї адреси. Може з часописного некрольогу довідає ся. Добре, — але що а грішми? „Пять долларів на хату?“ Віддати бабуся! Она не возьме, хоч бідна. Комітетови похоронному молодежи — одяково недостає ще заплатити за домовину. То також хата, промовив першай. Заснівали. Василь поспішав віддати матір. Він обіцав їй заколюдувати.

о. Застирець.

Телеграми

з дня 5. лютия.

* Букарешт. (ТКБ). Прусский князь Айтель Фридрих виїхав вчера в товаристві престолонаслідника Фердинанда і ки. Марла до Сінаї, щоби оглянути тамошний замок. Вечером відїхав ки. Айтель до Прус.

Будапешт. Поспільний поїзд, яким повертав пруский князь Айтель Фридрих з Румунії до Берліна, виїхав между стациями Екесфальва а Медіас на товаровий поїзд. Два останні вози товарового поїзду наповнені нафтою вилетіли у воздух. Зпоміж подорожних поспільного поїзду оден тяжко ранений, а два легко. Машиніст і топчик посп. поїзду і оден зелїан. урядник тяжко попарили ся. Згинув гамівничий товарового поїзду. Ки. Айтель Фридрих і его дворяни виїшли з катастрофи здорові.

Відень. Завтра відбуде ся тут спільна конференция австрійських і угорських міністрів в справі бюджета Австро-Угорщини на 1914 рік. Найближша делегаційна сесия відбуде ся щойно в цьвітні.

Відень. (ТКБ). Скарбова комісія відбула вчера голосованє над параграфами четвертої головної части закона про особисто доходовой податок. Нанї дальше засїданє комісії.

Софія. (ТКБ). Бомбардованє Адриянополя тривало цілий вчерашний день зі всіх сторін. Під Чаталджою минув вчерашний день супокійно.

Царгород. (ТКБ). Рада міністрів займала ся вчера знова фінансовими справами, бо доси не вдало ся Туреччині затугнути яку позичку.

Берлін. Оден з тутешних дневників дізнає ся з Копенгаги, що в тім місті має відбути ся неважком візд царя з англійским королем Юриєм. Речинець зїзду доси точно не означений.

Париж. (ТКБ). На вчерашній раді міністрів предложили предсїдник кабинета Бріанд і міністер скарбу, Кльон, начерк доповненя конгрегаційного закона з 1910. р.

Петербург. (ТКБ). Команданта 3. корпусу армії головного адютанта, Ренненкампа, іменовано командантом виленьского військового корпусу.

— Хто ще не має образа Візд Б. Хмельницького до Києва“ зволить ласкаво поспішити ся в замовленєм. Цїна: К 10 (люксусове К 16 на вичерпаню) пересилка К 1-20. Відповідні рами зі склом, оправою і опакованєм: сальвовні К 12. дубові і золоті по К 16, магоньові і плюшові по К 20, спеціальні К 28. Замовляти на адреси: І. Павлик або М. Кривецкий, Львів, Ринок 10, а також „Сокол-Батько“ Львів, Руска 20. Полекші в сплатах.

З днем 1. лютия с. р. отворено господарско-торговельну спілку „Злука“ склад рілничих знарядів, всякого рода добірного насїня, штучних навозів і т. д. в Станіславові ул. Галиція. Брата Хлібороби Станіславівщини, купуйте всьо, чого Вам треба, тільки в „Злуді“ — бо в тім Ваша користь!! 491(10)

Брошуру: „Йосиф II. чи Ян Казимир?“ (з нагоди святкованя мнимої 250-літньої річницї естеваня Львівського Університету). можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

ВІНО „КОПЕРНИК“ Sans-Rival ул. Коперника ч. 9 у Львові. Представленя відбувають ся щоденно від год. 4 до 11. В неділі і свята від 3 до 11. Добірна програма. — 489

Рух залізничних поїздів обовязуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європейского. Замітка. Поїзди поспільні означені г р у б и м друком. Години нічні від 600 вечером до 550 рано означені підчеркненєм чисел минутних.

Візізг зі Львова з головного двірця: До Кракова: 12:35, 3:40, 8:22, 8:35, 2:05§, 2:45, 3:45*, 5:46†, 6:05, 7:00, 7:30, 11:10. *) до Ряшева. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня. †) до Мшани. До Підволочиска: 6:10, 10:35, §2:16, 2:27, 2:50†, 8:40, 11:13. †) до Красного. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня. До Черновця: 2:50, 6:10, 9:15, 9:37, 2:25, 3:05*, 6:28†, 7:55*, 11:00. *) до Станіславова. †) до Коломиї. *) до Ходорова кожного попереднього дня перед неділю і святам. До Стрия: 6:00, 7:30, 10:02 §), 1:45, 6:50, 11:25. §) від 16/6 до 8/9 включно лише в неділю і римо-кат свята. До Самбора: 6:58, 9:05, 3:50, 10:56. До Сокаля: 7:35, 2:21, 8:00, 11:35*. *) до Рави рускої (лише в неділі). До Яворова: 8:40, 5:45. До Підгаць: 5:55, 4:53. До Стоянова: 7:55, 6:00.

з двірця „Львів-Підзамче“: До Підволочиска: 6:25, 10:55, 2:29*, 2:42† 3:07†, 9:01, 11:30. †) до Красного. *) від 15/5 до 30/9 включно що дня. До Підгаць: 6:09, 1:21*, 5:15, 10:40§). *) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю. До Стоянова: 8:12, 6:17. з двірця „Львів-Личаків“: До Підгаць: 6:28, 1:40*, 5:36, 10:59§). *) лише до Винник. §) до Винник лише з Підгаць: 7:08*, 10:31, 6:11*, 9:41, 11:43§) в суботу і неділю. Поїзд поспільний зі Львова до Підволочиска відїздить о год 2 мін. 16 по полудни з перону 2, Нр. сходів II. Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год. 2 мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV. Поїзд особовий зі Львова до Станіславова відходить о годині 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

Львокарські поїзди. на головний дворець: До Брухович: що дня: 6:02.

Священник, безженний, в силі віку, з кільканацятїлїтною практикою душпастирскою, може обняти навіть і на довгий час, за відповідною винагородою, або цілковите заступництво в парохії, або яке небудь инше відповідне занятє. — Зголошеня приймає Адміністрация „Руслана“ під адр. „Священник“. 493(2)

Асекуруйте своє майко від огню в „Дністрі“! Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на слчай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу. Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в руским товаристві взаїмних обезпечєнь „ДНІСТЕР“ Нема жадного иншого руского тсварства асекураційного, тільки оден „ДНІСТЕР“ „ДНІСТЕР“ рахує на дешевші оплати заобезпечєня сєлянських будинків, „ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 вносили зворот 10%. „ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії заврошує все двоє господарів на оцінїтелїв. „ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся сєлянські діти. Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“. Влаві фонди „Дністра“ вносили з кінцем 1911 року 3,353,305 корол. „ДНІСТЕР“ приймає обезпечєня на жите у всіх догідних комбинациях (на дожитє, посмертні каптали, посаги, ренга). В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитовї готяку, цїнні папери і векслї за дешевною оплатою премії. Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, у власнїх домї ул. Руска ч. 20.

Лриізг до Львова на головний дворець: З Кракова: 2:22, 5:45, 7:25, 8:50, 1:10 10:05, 1:30, 2:00§, 5:40, 7:25†, 8:25, 9:50. *) з Тарнова, §) від 15/5 до 30/9 включно щодня, †) з Мшани 15/6 до 30/9 включно щодня. З Підволочиска: 7:20, 11:30, 1:51 §), 2:15, 3:05, 10:30, 10:48†. †) з Красного, §) від 15/5 до 30/9 включно щодня. З Черновця: 12:05, 5:15 §), 5:45†, 7:40, 10:25*), 1:55, 5:52, 6:26, 9:31. *) з Станіславова, †) з Коломиї, §) з Ходорова кожного слїдуючого дня по неділі і святаї. Зі Стрия: 7:28, 11:40, 4:25, 6:45, 10:19 §, 11:00 §) від 16/6 до 8/9 включно лише в неділі і римо-кат. свята. З Самбора: 7:50, 9:55, 2:10, 8:30. Зі Сокаля: 7:10, 1:25, 7:37. З Яворова: 8:12, 4:20. З Підгаць: 11:10, 10:20. Зі Стоянова: 10:01, 6:30.

на дворець „Львів-Підзамче“: З Підволочиска: 7:01, 11:11 1:30*, 2:00, 5:10, 10:12, 10:31†. †) з Красного, *) від 15/5 до 30/9 включно щодня. З Підгаць: 7:26*) 10:49, 6:29*) 10:01, 12:00§) *) з Винник, §) з Винник лише в суботу і неділю. Зі Стоянова: 9:21, 6:11.

на дворець „Львів-Личаків“: З Підгаць: 7:08*, 10:31, 6:11*, 9:41, 11:43§) *) з Винник, §) з Винник в суботу і не Поїзд поспільний зі Львова до Підволочиска відїздить о год 2 мін. 16 по полудни з перону 2, Нр. сходів II. Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год. 2 мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV. Поїзд особовий зі Львова до Станіславова відходить о годині 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.